

ført Laugsvæsenet, være komne til at indføre Næringsfriheden, ligesom man da ogsaa vilde være affaaen fra at opbygge visse Klasser af Embeder, fordi en enkelt Klasse af Kandidater havde fortrinlig Udgang til dem. Dette er en rent almindelig Protest mod, at dette Hensyn overveieude tages. Forresten skal jeg slet ikke miskjende, at Filologerne have gjort god Nytte i Skolerne, og allermindst skal jeg miskjende den Mand's Fortjenester, som har været de fleste Filologers Lærer og havt en gavnlig Indflydelse paa Skolerne; men naar der nu engang i selve Skolevæsenet er sket en Principforandring, som nødvendigvis maa medføre, at man sætter andre Fag paa samme Trin som de filologiske, saa kan man ikke værge sig imod, enten aldeles at opbygge Kravene paa specielle Kvalifikationer eller i det Mindste at stille de to Retninger lige med hinanden, og jeg tror ikke, at de Løfter, der siden 1818 eller allerede fra den Tid, da Universitetsfundatsen blev til, ere givne Filologerne, kunne være nogen Hindring derfor. Hvad Nytte de Enkelte faae af disse Løfter, er aldeles ubestemt. Jeg kunde nævne flere meget dygtige filologiske Kandidater, som aldrig have kunnet blive Rektorer, fordi man ikke har villet befordre dem, og jeg drifter mig ikke til at sige, at man har gjort dem Uret. Den Enkelte har intet Krav paa at blive Rektor, fordi han har taget Examen, og han kan være dygtig, uden dog derfor at opnaa at blive det.

Ministeren for Kirke- og Under- visningsvæsenet (Fischer): Det ærede Medlem, som mest bestemt talte imod at gaa saa vidt, som det er foreslaaet i Lovforslaget at gaa, bestred dog ikke Retten til at gjøre det, og den anden ærede Taler, som yttrede store Betæneligheder derved, udtalte ikke uforbeholdent det Samme, at han anerkjendte Retten til at gjøre Forandring; men naar han blev staaende paa det Standpunkt, som han, efter visse Udtalelser at dømmes, maa antages at indtage, saa var han ikke konsekvent, thi da maatte han modsætte sig enhver Forandring i de nugældende Bestemmelser af Hensyn til, at der var givet Filologerne Løfter, og at de i Henshold dertil havde taget visse Examinier. Jeg tør dog vel altsaa gaa ud fra det Synspunkt, at det almindelig anerkjendes, at der ikke er noget Uvovligt eller vel rettere ikke ligger noget Brud paa Tro og Love deri, at man nu foretager Forandringer i de Regler, der gjælde for Besættelsen af de høiere Lærerpøster; men jeg maa paa den anden Side holde for, at det ikke er tilraabeligt at gaa videre deri, end netop de for Haanden værende Omstændigheder kræve. Lige saa lidt som den ærede Taler (Ploug) skal jeg paa nogen Maade nære Tvivl om, at vore Filologer indtage en meget respektabel Plads, og jeg er villig til at yde den Mand, hvis Virksomhed det ærede Medlem henviste til, saa fuld Anerkjendelse som

Nogen; men man kan dog paa den anden Side ikke overse, at den filologiske Examen ikke giver Garantier for Dygtighed uden i de Fag, hvori der examineres ved den filologiske Embedsexamen, og det vil sige Latin, Græsk, nordisk Filologi og Historie. Ved Siden af disse Fag staa nu med stedsige stigende Fordring om at paaagtes alle de nyere Sprog, som behandles i Skolerne, Mathematik, Naturvidenskab og Naturhistorie, og det er Fag, hvis Krav nu Ingen kan afvise længere. Efter at Loven af 1871 har stillet disse Krav lige fuldt gyldige op ved Siden af de ældre, er det en Umulighed fornuftigvis at opretholde de samme Regler for Besættelsen af de høiere Lærerpøster ved Skolerne, som man har havt tidligere, ja jeg vil gaa et Skridt videre og spørge, om det selv under den Ledelse af det høiere Skolevæsen, som vi Alle vide i en Række har været til Stede, og som tilvisse har givet Præget af al Velvillie mod Skolevæsenet i det Hele og Filologerne i Særdeleshed, har været muligt at overholde de Regler, som Lovgivningen har givet. Ærede Medlemmer ville meget snart overtyde sig om, at ikke engang det har været muligt. Der er i Lovforslagets Motiver henvist til, at Lovgivningens Bestemmelse kun er den, at Rektorer og i det Mindste 1 Overlærer ved hver Skole skal være filologisk Kandidat; har det kunnet overholdes? Metropolitanaskolen har 4 Overlærere, af hvilke Ingen er filologisk Kandidat og den næststørste Skole, Odense Skole, har to Overlærere, af hvilke heller Ingen er filologisk Kandidat. Man vil altsaa ved at betragte disse Kjendsgjerninger se, hvilke Vanskeligheder man kan komme ind i, naar det gjælder om at vælge den rette Mand i et givet Dieblit. Det har tvunget til at forbigaa den gjældende Lovgivnings Regler lige over for Filologerne, som man ganske vist ikke har havt til Hensigt at gaa for nær. Jeg kan ikke lade være at henpege paa et andet uheldigt Resultat, som de nu bestaaende Lovregler have medført, nemlig den meget ulige Fordeling af Overlærerpøsterne ved de lærde Skoler. Jeg skal ikke omtale, at Randers Skole ingen Overlærer har for Diebliffet, thi det er tilfældigt paa Grund af en Lærerpøsts Inddragelse i Anledning af de to nederste Klassers Medlæggelse; men Skolen har ellers kun een Overlærer. En anden større Skole er Aalborg Skole, og den har ogsaa kun een Overlærer, men de to mindste af alle vore Skoler, Frederiksborg og Ribe, have hver 3 Overlærere. Naar man nu overveier dette, og betænker, at Overlærerinstitutionen skal betyde det, at dens Medlemmer ved Siden af Rektoren skulle staa som Bærere af de vigtigste Fag i Skolen, vil man let komme til at sige sig selv, at der er noget Forkert, og det er der i Sandhed. En anden Regel, som ofte har været generende, er den, at kun en Fjerdedel af de vel tjente Adjunker, lad mig kun kalde dem saaledes, kunne avan-